

Javna rasvjeta ruralnih prostora

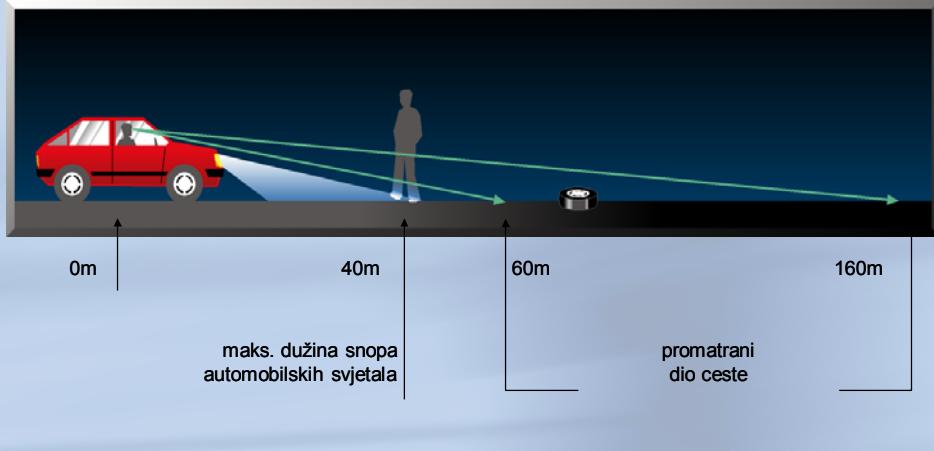
Mr.sc. Ranko Skansi, dipl.ing.
Intra lighting d.o.o.

Svrha rasvjete

- ➊ Svrha rasvjete?
  - ➋ Prevencija nezgode
    - ➌ prometna navigacija bez straha od naleta na prepreku
  - ➋ Sigurnost
    - ➌ sprečavanje kriminala ili osiguravanje dovoljno svjetla za svjedočanstva
  - ➋ Navigacija
    - ➌ orijentacija u nepoznatim prostorima
  - ➋ Ukršavanje
    - ➌ rasvjeta fasada, raslinja, spomenika i znamenitosti
  - ➋ Reklame
    - ➌ svjetleće reklame, prodajni centri, ...

Vidjeti i prepoznati u snopu automobilskih svjetala

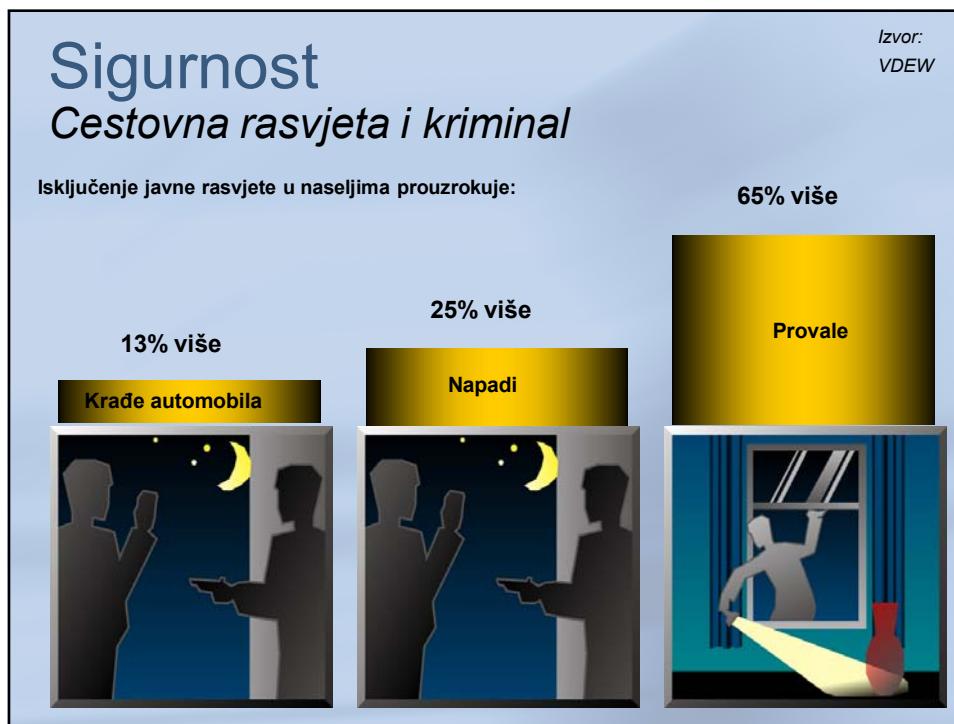
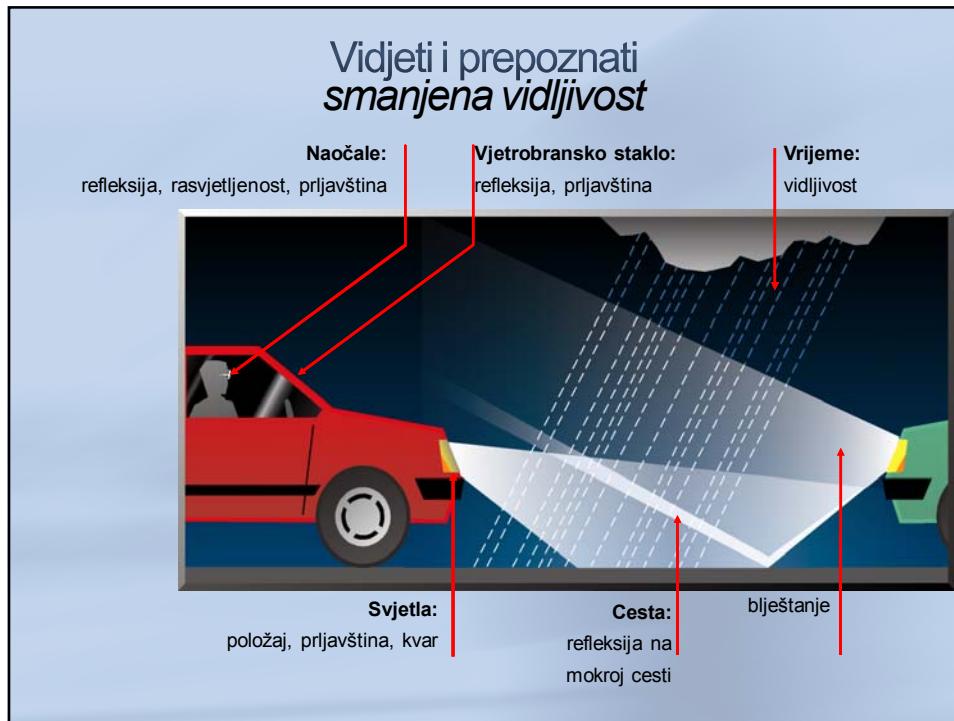
Kod **50 km/h** vrijedi: 15m   +   25m   =   40m
 reakcijski put   +   put kočenja = put zaustavljanja

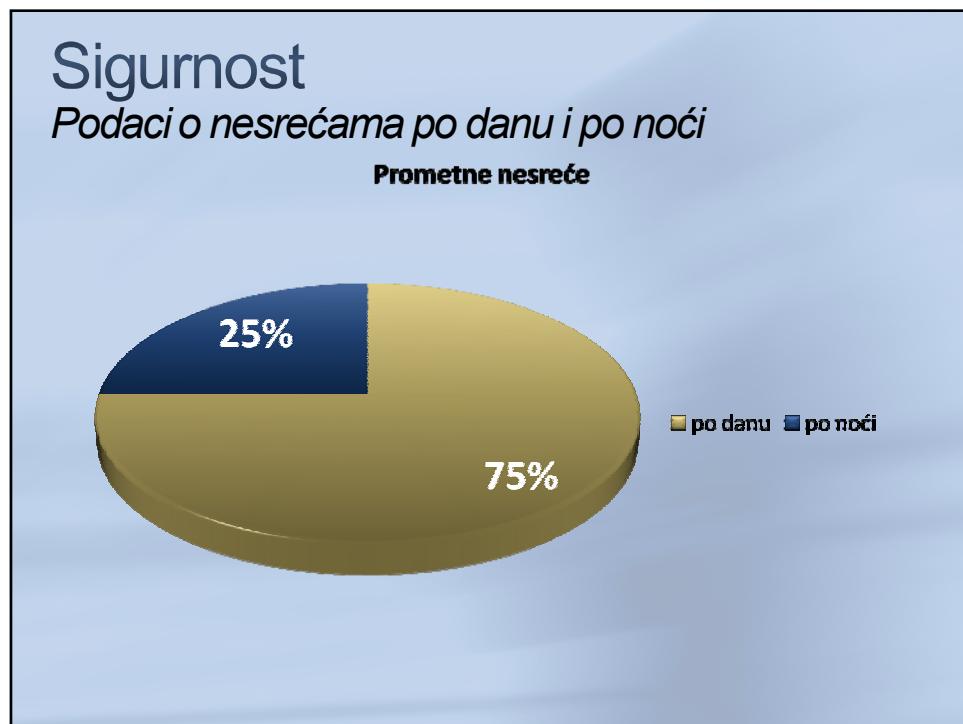
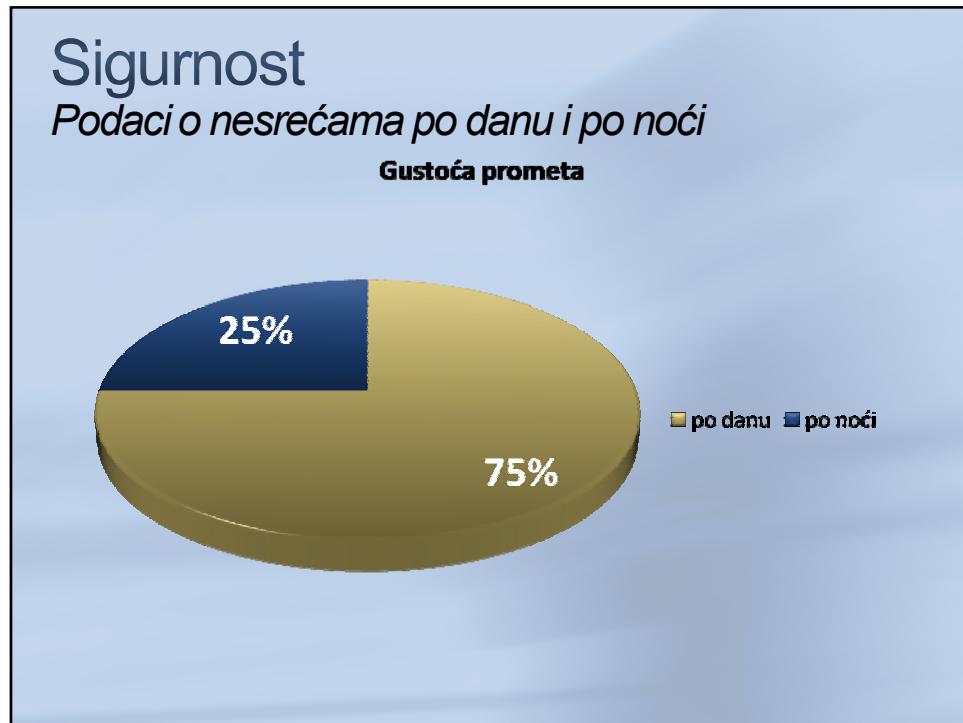

Vidjeti i prepoznati cestovne stupiće i cestovne oznake

Kod **100 km/h** vrijedi:
 $30m + 100m = 130m$
 reakcijski put + put kočenja = put zaustavljanja

Klasifikacija prometnica

Čimbenici klasifikacije	Klasa cestovne rasvjete
Ceste s velikom dopuštenom brzinom (1) i jednosmjernim prometom; u pravilu s razdjelnim pojasom između kontrola pristupa cesti; (autoceste i ceste namijenjene isključivo za promet motornih vozila); Opseg i gustoća prometa te složenost konfiguracije (2) mogu biti:	<ul style="list-style-type: none"> • velika • srednja • mala M1 M2 M3
Ceste s velikom dopuštenom brzinom i dvosmernim prometom; u pravilu ceste s nadzorom prometa (3) i razdvojenim kolnicima (4) za pojedine sudionike u prometu (5); Kontrola prometa i razdvojenost kolnika može biti:	<ul style="list-style-type: none"> • loša • dobra M1 M2
Ceste sa srednjom brzinom prometa; u pravilu ceste s nadzorom prometa (3) i razdvojenim kolnicima (4) za pojedine sudionike u prometu (5). Kontrola prometa i razdvojenost kolnika mogu biti:	<ul style="list-style-type: none"> • loša • dobra M2 M3
Ceste za relativno slabiji i lokalni promet sa malom brzinom prometa; spojne ceste; prometno važnije ceste u stambenim naseljima i slično; u pravilu ceste s nadzorom prometa (3) i razdvojenim kolnicima (4) za različite sudionike u prometu (5):	<ul style="list-style-type: none"> • loša • dobra M5 M4

1.- Velika brzina prometa 100 km/h; srednja brzina prometa 80 km/h; mala brzina prometa 60 km/h
2.- Cestovna konfiguracija uključuje cestu, njezinu opremu, vrstu, smjer i količinu prometa te vidljivu okolicu. Utjecajni čimbenici su: broj prometnih traka, ugibališta, prometni znakovi i svjetlosne označke. Posebno valja paziti na rasvjetu posebnih mesta (prijelaza preko pruge, pješačkih prijelaza, kržanja sa poljskim putevima itd.)
3.- Kontrola prometa uključuje prisutnost prometnih znakova i svjetlosnih označaka na cesti u skladu s prometnim propisima. Promet se općenito nadzire: svjetlosnim znakovima (semaforima), prometnim znakovima, prometnim znakovima na cesti s prednošću prolaza, znakovima obvezatnog smjera vožnje, prometnim oznakama na kolniku (vodoravna signalizacija). Atribut "loše" odnosi se na sve prometnice na kojima nedostaje neka ili sve specificirane mjere kontrole prometa, a atribut "dobro" na prometnice koje ih imaju.
4.- Pod razdvojenim kolnicima podrazumijeva se konfiguracija ceste na kojoj su strogo odvojeni prometni traci za pojedine sudionike u prometu (npr. pješačke i biciklističke staze od onih namijenjenih motornom prometu).
5.- Pod različitim sudionicima u prometu podrazumijevaju se vozači automobila, kamiona, autobusa, sporih motornih (traktori) i zaprežnih vozila, biciklisti, vozači motocikala i pješaci.

Rasvjetni parametri

Klasa cestovne rasvjete	Područje primjene				
	Za sve prometnice			Ceste bez ili s vrlo malim brojem križanja	Ceste s pješačkim stazama
	L_m (cd/m ²)	jL (%)	TI (%)	jL _u (%)	KRO
M1	2,00	40	10	70	0,5
M2	1,50				
M3	1,00			50	
M4	0,75		15		
M5	0,50				

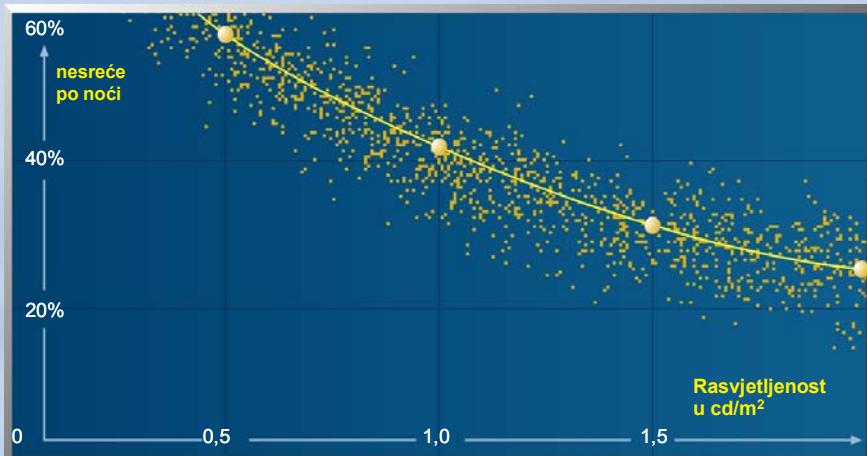

L_m (cd/m ²)	razina srednje luminacije površine kolnika
jL (%)	opća jednolikost luminacije površine kolnika
TI (%)	relativni porast praga (blještanja) (maksimalne vrijednosti)
jL _u (%)	uzdužna jednolikost luminacije površine kolnika
KRO	koeficijent rasvjetljenosti okoline ceste

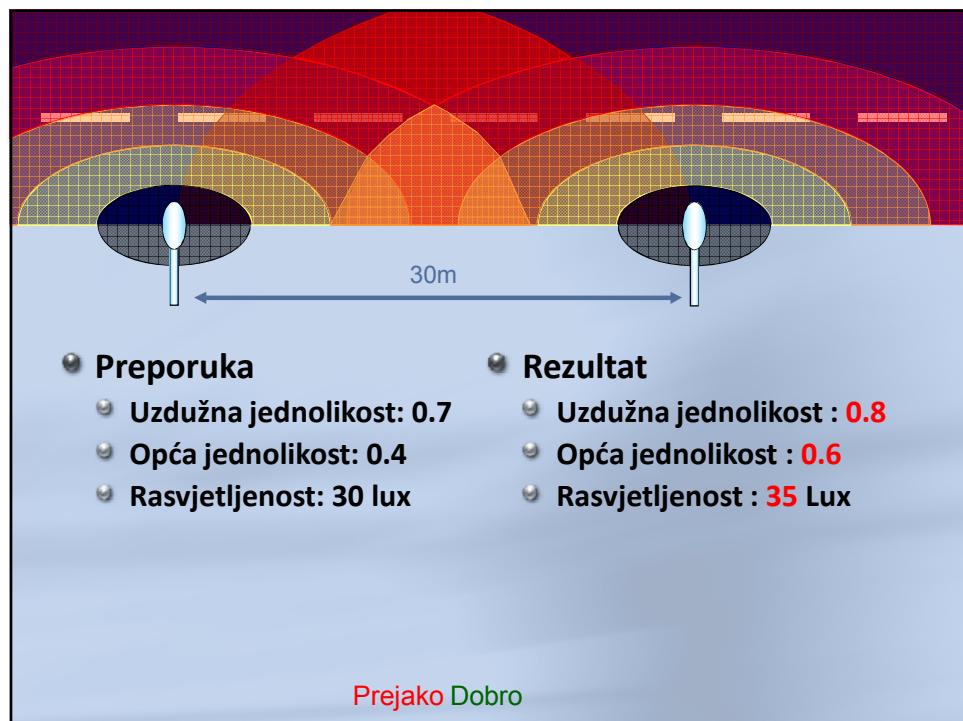
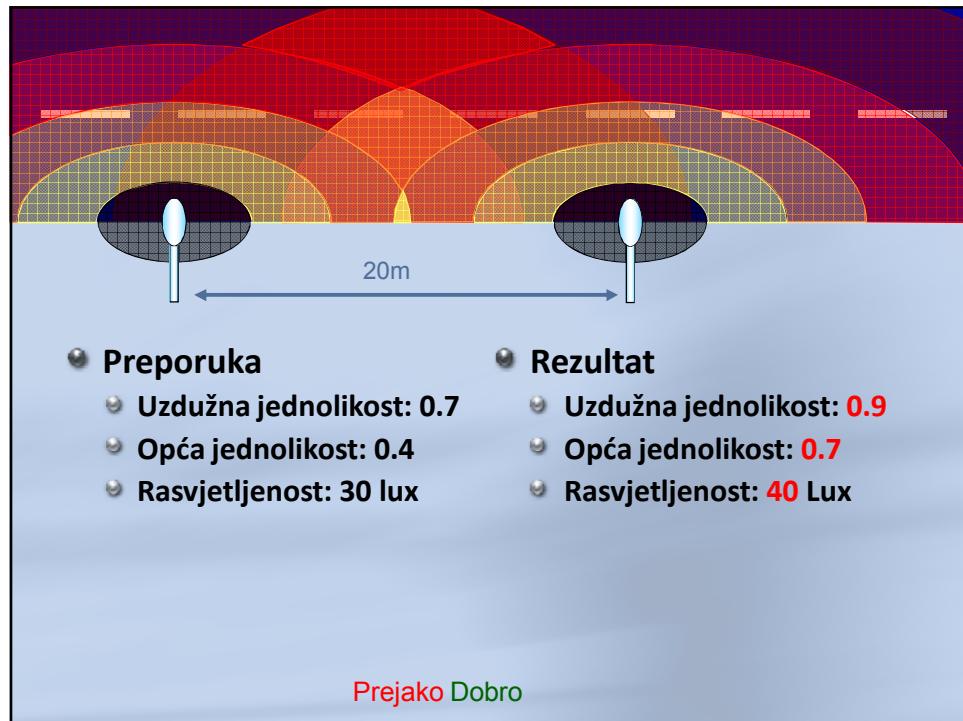
Sigurnost

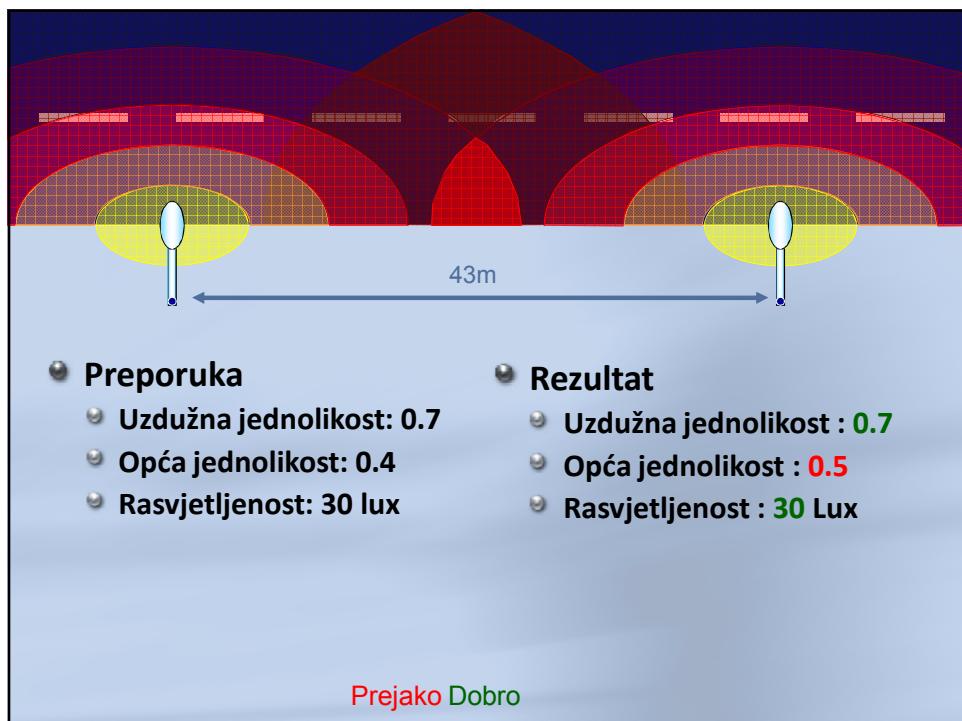
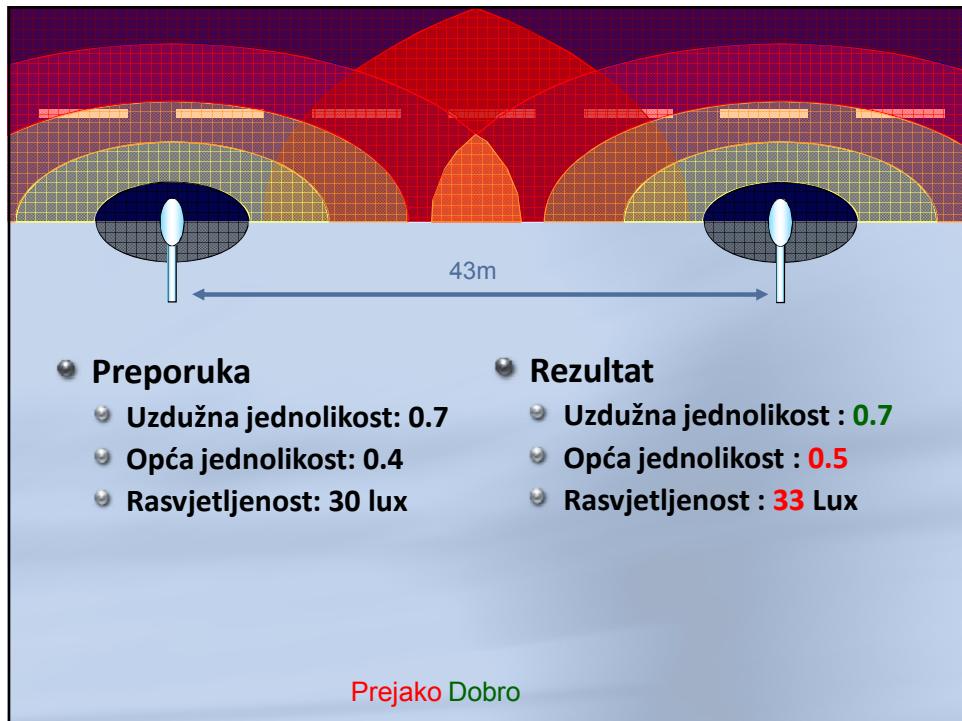
Manje nesreća zbog bolje cestovne rasvjete

Povećanje srednje osvjetljenosti za **1cd/m²** smanji broj nesreća u noćnom vremenu i do **30% !!!**

Izvor: BAST

Izvori

Incandescentna žarulja	Vrlo neučinkovita! Svjetiljke se trebaju adaptirati za efikasnije izvore!
Živina žarulja (MV)	Sadrži visoko toksičnu živu (skupo zbrinjavanje). Svjetiljke se trebaju adaptirati za efikasnije izvore!
Visokotlačna natrijeva žarulja (HPS)	Vrlo efikasna ali dosta slabog odziva boje! Kvalitetan izvor za prometnice gdje je bitan kontrast a ne boja. U zonama gdje je boja važna se trebaju izbjegavati!
Niskotlačna natrijeva žarulja (LPS)	Izuzetno efikasna ali gotovo nikakvog uzvrata boje (žuto).
Metal-halidna žarulja (MH)	Energetski efikasna i s dobrim uzvratom boje. Loše podnosi regulaciju intenziteta, jer kod nižih napona mijenja boju svjetla prema zelenoj. Posebno su kvalitetne varijante "pulse-start" i keramičke metal halidne žarulje koje imaju još veću efikasnost i bolji uzrat boje!
Fluorescentna žarulja	Energetski efikasna i s dobrim uzvratom boje, ali loših mogućnosti optičkog nadzora. Rijetki proizvodi ne smanjuju drastično svjetlosni tok padom okolne temperature.
Indukcijska žarulja	Efikasna, dobrog uzvrata boje i dugog vijeka trajanja, no slabo dostupna i skupa žarulja! Slabo dopušta optički nadzor. Još uvejk vrlo skupa!
L.E.D.	Vrlo dugog vijeka trajanja i sve veće efikasnosti. Danas još uvejk visoke cijene

Regulacija

- Nema regulacije
  - Nema rasvjete
  - Rasvjeta svijetli jednako cijelu noć
- Stara (primitivna) regulacija
  - Gašenje svake druge svjetiljke
- Moderna regulacija (cca 30% niži napon – cca 50% manji intenz)
  - Grupna
  - Pojedinačna

Autonomna rasvjeta

Oznaka za naručivanje	LVS26-12
Nazivni napon	12Vdc -20%, +20%
Potrošnja	26W
Svetlosni tok	1500 lm
Efikasnost konverzije	92%
Snaga na LED	24W
LED svjetlosni izlaz	1600 lm (pri 25°C)
Iluminacija	(visina 4m) > 15 Lux
Efektivna osvjetljena površina	(visina 4m): 17m x 7m
Temperatura boje	6050 K
Indeks uzvraćanja boje (CRI)	Ra > 75
Izvor svjetla	Seoul ZLED 3W
Temperatura heterospoja LED-a	65°C (pri Ta= 25°C)
Dozvoljena temperatura okoline	-20°C do +50°C (u radu)
Životni vijek LED izvora	50 000 sati
Materijal kućišta	Aluminij, PC i PVC
Dimenzije: dužina x širina x visina	800mm x 230mm x 90mm
Težina	3,5 kg
IP zaštita	IP65

Autonomna rasvjeta

Oznaka za naručivanje	LVS47-12
Nazivni napon	12Vdc -20%, +20%
Potrošnja	47W
Svetlosni izlaz	2800 lm
Efikasnost konverzije	92%
Snaga na LED	43W
LED svjetlosni izlaz	3000 lm (pri 25°C)
Iluminacija	(visina 6m) > 15 Lux
Efektivna osvjetljena površina	(visina 6m): 25m x 10m
Temperatura boje	6050 K
Indeks uzvraćanja boje (CRI)	Ra > 75
Izvor svjetla	Seoul ZLED 3W
Temperatura heterospoja LED-a	65°C (pri Ta= 25°C)
Dozvoljena temperatura okoline	-20°C do +50°C (u radu)
Životni vijek LED izvora	50 000 sati
Materijal kućišta	Aluminij, PC i PVC
Dimenzije: dužina x širina x visina	800mm x 230mm x 90mm
Težina	4,5 kg
IP zaštita	IP65

Autonomna rasvjeta

Autonomna rasvjeta

Autonomna rasvjeta

Proizvodnja:
CEI (ex RIZ),
Zagreb

Hvala na pozornosti

mr.sc. Ranko Skansi, dipl.ing.
Intra lighting d.o.o.
099 2173 522
ranko.skansi@intra-lighting.com